

In kako pametno je uporabljal prosti čas! Kadar koli je rajni Vilko opravil vse naloge za šolo, vzel je — male ročne harmonike, vsedel se v vežo očetove hiše in igral. In kakó je tudi igral!? Večkrat sem ga poslušal in vselej mi je bilo tesno pri srei, kadar sem videl bledega, bolnega dečka vleči harmoniko takó sočutno. Njemu je iz srca prišla slednja arija — to si lahko izpoznal iz potez njegovega obraza — in segla ti je nehoté v globino srca. Še pred dobrimi štirinajstimi dnevi pred njegovo smrtjo sem ga videl igrati v društvu nekega družega, igral pa je takó milo — otožno in zopet veselo, da izvestno ni bilo znati iz teh nebeških glasov njegove zadnje — labodje pesni. Vender, žal, bila je! . . .

Pa tudi gledé na igro ni počival njegov mladi duh. Uril se je in uril. Ako ni katere reči znal, sramoval se ni, da ne bi povprašal koga družega za svét. Kadar se je pa navadil kake nove pesni, takrat ni bilo veselju ne konca ne kraja. — Tak je bil naš mali godec — Vilko. A bil je tudi ljubeznjiv prijatelj, ljubljeneec odraslih in malih. Ne samó v šoli, tudi izvan šole je pomagal rad svojim továrišem. Ni torej čudo, da jim je bilo hudo njegovo slovó. Odrasli pa so ljubili malega dečka zavoljo njegove ljubeznjivosti in lepega vedenja; zakaj, znal se je vsakemu prikupiti. Mnogo prigodbic iz njegovega življenja nam je ostalo v spominu, katere vse kažejo, kako rad nas je imel tudi on. Sedaj ga ni več mej nami in žalostni zrêmo za njim! —

In pri pogrebu? Koliko vencev je krasilo belo krsto njegovo, koliko so jih nosili njegovi mladi továriši!... Res, vsakdo se je ločil težko od njega, in ko so bobnele prve grude zemlje na pokrov njegove krste, čuti je bilo mnogo vzdihov, videti mnogo žalostnih obrazov, mnogo tožečih pogledov uprtih v grob toli nadarjenega dečka . . .

Vem, da se bode tudi vam milo storilo, prijatelji mladi, ko bode prečitali te vrstice. In da-si niste poznali ljubkega Vilkota, posnemali ga bode lahko in mu takó ohranili — trajni spomin. Molite zanj uverjeni, da tudi on prosi za vas v angeljski molitvi vsemogočnega Boga. — — — Naj v miru počiva!

—t—

Národne pripovedke.

(Zapisal J. N. P.)

I.

Zviti dijak.

ek dijak gre o počitnicah po svetu. Pride do imovitega gospodarja ter mu reče, da je spreten slikar. „Dobro, ravno prav ste mi prišli,“ reče gospodar, „imam veliko sobo, katero je treba preslikati.“ — „Kake podobe želite?“ vpraša dijak. „Ej, naj raje bi imel podobe iz svetega pisma!“ „Kakor navlašč,“ pristavi dijak, ker jaz svetopisemske prizore tudi najboljše slikati znam.“ „Naslikajte mi torej,“ pravi gospodar „kako so šli Izraelci preko rdečega morja!“

Dijak obljubi, da bode napravil po njegovi volji, a prosi ga, da naj oder in steno zakrije. Gospodar ustreže njegovi želji. Takó je dijak slikal za zagrinjalom, da nihče ni videl kaj.

Za šest dni pride gospodar pogledat sliko. A slikar reče, naj še sedem dnij počaka, ker slika še ni dovršena.

Ko preteče še sedem dnij, pride gospodar zopet k slikarju. Ta mu odgrne zavéso. — Kaj mislite, dragi moji, kaj neki je videl gospodar na steni? Nič drugega nego — veliko rdečo liso. — Gospodar se razjezi in pravi: „Kaj je to?“

„To je rdeče morje, Izraelci so vže odšli dalje, a Egipčane je morje zagrnilo,“ odgovori mu zviti dijak.

J. N. P.

II.

O hlapcu, ki je „nič“ iskal.

Bil je graščak, ki je imel vže zeló priletnega hlapca. Zbog starosti ni mogel opraviti nobenega težkega dela več. Nekoč mu reče gospodar: „Žal mi je, da so ti moči opešale in te ne morem dalje imeti v službi. A vender hočem skrbeti zate do smrti, ako greš in mi prineseš „nič.“

Hlapec je bil tega zeló žalosten in je rekel gospodarju: „Kako in od kod naj vam prinesem nič?“ —

Kar po svetu pojdi in vsakemu, kogar koli srečaš, reci: „nič, nič!“ deje mu gospodar.

Hlapec se podá na pot. Za nekaj dnij pride do dveh ribičev, ki sta lovila ribe. Pozdravi ju in jima reče: „nič, nič!“

Ribiča se ob tem pozdravilu zeló razjezita in ga hočeta vreči v vodo. Ali hlapec se izgovarja, rekoč: „Kaj neki naj govorim, ako ne tega, kar me je naučil gospodar?“ Ribiča ga izpustita, rekoč: „Od zdaj naprej ne govori več „nič“ nego reci: „danes jednega, jutri dva, potlej pa vsak dan po več.“

Hlapec jima to obljubi in gre dalje. Pride do vislic, kjer so obešali zločinca. Hlapec to videč, reče: „Danes jednega, jutri dva, potlej pa vsak dan po več.“ Okrog stoječi se ob teh besedah razjeze ter hočejo njega obesiti. Ali hlapec se zopet izgovarja, rekoč: „Kaj neki naj govorim, ako ne tega, kar so me drugi naučili?“ Ljudje mu rekó: „Pa reci: Bog se usmili te duše, ki se je ločila iz sveta.“ Hlapec jim obljubi in gre svoj pot.

Pride do nekega konjederca, ki je konja drl. Hlapec ga pozdravi, rekoč: „Bog se usmili te duše, ki se je iz sveta ločila.“ Konjederec se razjezi in vže mu misli jedno za uho pritisniti ali hlapec se takisto izgovarja kakor poprej. Konjederec mu svetuje, naj reče odslej: „Kakó ta mrha neprijetno diši!“ Hlapec gre dalje in govori nasvetovane besede. Takó pride do nekega vrta, kder se je izprehajal gospod. Gospod začuvši hlapčeve besede, razjezi se, pokliče strežnika in mu reče, naj kaznuje predrznega tujca. Ali hlapec se zopet opravičuje in strežnik mu naroči, naj govori idoč po svetu: „Nebeško me veseli, če kaj tacega vidim!“

Hlapec ide dalje in pride do krčme, kder sta se dva pijanca tepla. Takój ju pozdravi in reče: „Nebeško me veseli, če kaj tacega vidim!“

Pijanca ga zagrabitá ter mu jih naložita, da jih je komaj nesel. Ves žalosten in pobit jima reče: „Kaj pa naj govorim, če družega ne smem govoriti?“ —

Onadva mu rečeta, naj reče vsakemu, kogar bo de srečal: „Kaj se ta slepar za to poteguje?“ — „He,“ misli si hlapec, „da sta me le izpustila! Dobro je, za drugo se ne brigam.“

Gre dalje in pride v neko vas. Stopi v prvo hišo, v kateri je črevljár bival. Ta je baš dreto delal. Hlapec v hišo stopivši, reče:

„Kaj se ta slepar za to poteguje?“ Črevljár se ne pomišlja dolgo zagrabi kopito, ter je zažene hlapcu v glavo, da se mu kar zabliška pred očmi. Hlapec ga vpraša: „Kaj pa je to?“ Jezen mu odgovori črevljár: „To je nič!“

Hlapec ves vesel pobere kopito, vrne se k svojemu gospodarju ter mu začne pripovedovati, s kako veliko težavo je našel — nič. Zna se, da se mu je prav od srca smijal dobri gospodar in tudi storil, kakor mu je bil obljubil.

Kanarček, štiri cibe in petelin.

Kanarček:

K ciba, ti si čuden ptič,
Za petje ti ne maraš nič;
To grdo tvoje kokotanje,
Kedó, povej, bi dal kaj zánje?

Prva ciba:

Stojí, da peti jaz ne znam,
A vender tega ni me sram;
Kaj niso jajca moja tečna,
Cesarju in prosjaku všečna? *)

Druga ciba:

Me proste in vesele smo,
Me gremo, kamor nam ljubó,
A tebi v kletki je živeti,
Gorjé kanarčkom vam na sveti!

Kanarček:

Nesrečen vender nisem jaz,
To petje moje je v dokaz;
Prostosti vaše res ne vživam,
A solz zato pa ne prelivam.

Dobrote druge jaz imam,
Ki jih za vaše vse ne dam:
Ko v hudi zimi je gorjé vam,
Jaz v gorki sobi si prepevam.

Tretja ciba:

Pa v drugem letnem času me
Smo bolj kot ti vesele vse,
Ko solnce v rôsnem jutru vstaja,
To slast nebeškega je raja.

Četrta ciba:

Vesél kdo bolj in srečen je,
Ne da lehkó dokazat' se;
Z nesrečo sreča tù se menja,
Osoda taka je življenja.

Da bo ugajalo pa vsem,
Storímo, kar vam jaz povem:
Sodnik naj pravdo nam razsodi
In konec vsem besedam bodi.

Petelin:

In pravdo jaz razsodil bom,
Krivice delal vam ne bom;
A véдите, da brez razpóra
Sprejeti se razsodba mora.

Kanarček:

Le glej, da ti kot cibin mož
Pravično sodil boš kokoš;
Razsodba če ne bo pravična,
Ne vzprejem je, za-mé bo nična.

*) Ti dve kitici sta posneti po „Iskricah,“ III. zvezek. — Pís.